

MEGHÍVÓ

MAGYAR ÖRÖKSÉG

112. díjátadó ünnepségre

A díjátadás időpontja: 2025. március 29. (szombat), de. 11.00 óra

A díjátadás helyszíne: RÁDAY HÁZ DÍSZTERME

(1092 Budapest, Ráday u. 28.)

Kitüntetésben részesülnek a díjátadás sorrendjében:

András Ferenc filmművészete

laudátor: Bonta Zoltán filmrendező, kultúrakutató, a Keleti Filmszövetség alapítója

Dubrovay László zeneszerzői életműve

laudátor: dr. Solymosi-Tari Emőke zenetörténész, az MMA Művészettudományi Tagozat vezetője

Katolikus Karitás - Caritas Hungarica szolgálata

laudátor: dr. Vojcek László professzor, az orvostudomány kandidátusa

Juhász Árpád sokoldalú tudományos és ismeretterjesztő munkássága

laudátor: dr. Kubassek János, a Magyar Földrajzi Múzeum ny. címzetes igazgatója

a Bélyegmúzeum világon egyedülálló gyűjteménye

laudátor: Csegezi Tamásné a Magyar Posta Zrt. ny. filatéliai igazgatója

Kovács István irodalmi és történelmi munkássága

laudátor: dr. Csikány Tamás nyugállományú dandártábornok, hadtörténész, egyetemi tanár

Kincskeresők (Felvidék) jövőt építő tevékenysége

laudátor: dr. Prokopp Mária Széchenyi-díjas művészettörténész, egyetemi tanár

Fő támogatóink:

AGRÁRMINISZTERIUM

DR. SOLYMOSI-TARI EMŐKE¹
**DUBROVAY LÁSZLÓ MÉLTATÁSA A MAGYAR ÖRÖKSÉG DÍJ
ÁTADÁSA ALKALMÁBÓL**

Dubrovay László - Vörösmarty Mihály: Szózat (1:25)

EZuglói Filharmonia - Szent István Király Szimfonikus Zenekar és Oratóriumkórus, valamint
a Szent István Király Zeneművészeti Szakgimnázium vegyeskara.

Vezényel: Záborszky Kálmán
(Budapest, MÜPA - 2013. október 14.)

Tisztelt Ünneplő Közönség!

Vörösmarty *Szózat*át hallottuk Dubrovay László 21. századi zenéjével. Dallama népdalaink mintájára építkezik, harmóniai a klasszikus funkciós rendnek megfelelően kapcsolódnak. A különleges ízt adó modern hangfürtök középkori modális skálák hangjaiból állnak, a kétszeri harangszó pedig szakrális magasságba emeli a költői gondolatot: „*Hazádnak rendületlenül / Légy híve, óh magyar*”. E másfél perc megragadó ötvözete múltnak és jelennek, örökségünkhöz való ragaszkodásnak és újításnak.

Dubrovay zenéjét – technikai nehézsége ellenére – ugyanolyan odaadással és kedvvel játsszák a muzsikuskok, mint amilyen lelkesedéssel a közönség befogadja. Ritka jelenség ez a kortárs zenében. A titok az lehet, hogy a szerző úgy hoz mindig egyénit, csak rá jellemzőt, hogy közben ezer szállal kötődik népzeneinkhez és az elmúlt századok legnagyobb alkotóihoz. Úgy alkalmaz korábban sohasem hallott hangszíneket és egy általa kidolgozott, a magasabb számú felhangokat is magába foglaló új harmóniarendszert, hogy a zenei gravitáció törvényét, a feszültség-oldás váltakozását, a dallamosság, a világos formálás, a belső koherencia követelményét mindig szem előtt tartja. Mint ahogyan azt is, hogy a művészi alkotás célja az ember gondolat- és érzélemvilágának kifejezése. Jókai Anna találóan fogalmazta meg: „Dubrovay – átugorva egy zűrzavaros állapotot – magasabb szinten állítja helyre az elveszettnek tűnt, de a világ számára oly fontos egyensúlyt.”

Korunk egyik legkiemelkedőbb és legtermékenyebb alkotójának életműve immár közel 60 éve gyarapodik, s már 200-nál is több opusból áll. Kántortanító édesapja, majd fontos tanárai, mint Vaszy Viktor, Szelényi István, Szabó Ferenc és Vincze Imre után az 1970-es években hatalmas szellemi gazdagodást hozott számára a hamburgi Staatsopernél töltött időszak, majd az elektronikus zene

¹ Dr. Solymosi-Tari Emőke Széchenyi-díjas zenetörténész, az MMA rendes tagja

lehetőségeiben való elmélyülés Kölnben, Kalheinz Stockhausen és Hans-Ulrich Humpert mellett. Az eredmény nemcsak az első olyan magyar hanglemezt lett, melyben kombinálva hallható az élő előadás és annak elektronikus modulációja (*live electronic*), hanem az is, hogy nagy mértékben kitágult a komponista elképzelése a hang természetéről, és később már az akusztikus hangszerek szokatlan játékmódjainak alkalmazásával is újabb és újabb hangszíneket kevert ki. A szóló- és kamaradarabjai mellett zenekari művei is évtizedek óta rabul ejtik a közönséget a bennük alkalmazott különleges effektusokkal. A rá oly jellemző újítás, a mikrokromatika grafikusán ábrázolt csúszásai például sokszor a sírás, zokogás képzetét keltik, de minden más új hangminőség alkalmazásának is az a célja, hogy a kifejezés eszköztárának új elemeivel megérintse a hallgatóság szívét. Ahogy a szerző tartja, a szépség és igazság a legmodernebb nyelvezet használatakor is elsődleges.

Mindemellett Dubrovay számára egyre fontosabbá vált a magyar múlt, a nemzeti gyökerekhez való kötődés. Példaként említem a Liszt és Bartók ikonikus zongoraszonátái után felsorakozó, 2017-ben írt *Sonata di felicitát*, századunk nagyszabású, virtuóz magyar zongoraszonátáját, mely szerelemről, szenvedélyről, küzdelemről, megtisztulásról, kiteljesedésről beszél. Szimfonikus költeménye, zongoraversenyei, magyar rapszódái is Liszt zenei örökségéhez kapcsolódnak, mint ahogyan – már tematikája révén is – a 2016-os bemutatójával revelációt hozó *Faust, az elkárhozott* című egész estés balett is, az emberi kapcsolatok drámájáról, jó és rossz küzdelméről, isteni megbocsájtásról. Erkelhez kötődik a *Tavaszi szimfónia*, Kodályhoz a *Magyar szimfónia*, Csontváry képeit álmódja zenébe a festőművésztől elnevezett három szimfonikus kép. Megrázó alkotásokban beszél Dubrovay a magyar történelem sorsfordulóiról, például a levert forradalom 50. évfordulójára írt 1956 című zenekari művében, melybe Gyurkovics Tibor verseit iktatja be. Sorra írja dalciklusait József Attila, Ady Endre, Weöres Sándor, legutóbb pedig Petőfi Sándor költeményeire. De ott van darabjaiban a magyar népzene hangja is; versenyműveket és kamarazenét ír népi hangszerekre, melyek „igazi öserejükkel” adnak „újító erőt”. Az általa alkalmazott polipentatónia ugyancsak a magyar népzene emlékeztető pentaton dallamsejtek összekapcsolása, akár modern, 12 fokú dallamokká, évszázadokat átívelő, sokrétű jelentéssel.

A Kossuth-díj, az Erkel Ferenc-díj, a Bartók–Pásztory-díj, a Nemzet Művésze cím, a Magyar Művészeti Akadémia Nagydíja mellett mostantól a Magyar Örökség Díj is hirdeti, hogy Dubrovay László zenéje nemzetünk kincsei közé tartozik.

Béres Klára, aki a díjat a Magyar Örökség Díj Bizottság nevében átadta, Záborszky Kálmán karmester, aki számos Dubrovay-mű kiváló előadója, Dubrovay László, valamint Solymosi-Tari Emőke

Solymosi-Tari Emőke, Dubrovay László és Ménes Aranka Erkel Ferenc-díjas, a Magyar Rádió egykori zenei szerkesztő-riportere, Dubrovay László felesége

Dubrovay László és Solymosi-Tari Emőke

FÜGGELÉK

I.

[Zenei portré Dubrovay Lászlóról \(TELJES\) \(49:41\)](#)

Dubrovay László Erkel Ferenc- és Kossuth-díjas zeneszerző, a Magyar Művészeti Akadémia rendes tagja. A róla készült portréfilmben néhány jelentős műve keletkezéstörténetébe is beavatja a nézőt.

Rendező: Kisfaludy András, operatőr: Balog Gábor, Varjasi Tibor
(MMA, 2014)

II.

[Keddi kaleidoszkóp - Dubrovay Lászlóval beszélget Solymosi Tari Emőke \(31:22\)](#) (MMA, 2016)

A 80 éves Dubrovay Lászlót köszöntő összeállítás:
[DUBROVAY LÁSZLÓ 80 \(Gillányi Gabriella és Fittler Katalin írása, valamint Hollós Máté és Solymosi-Tari Emőke interjúja\) \(pdf\)](#)
(Parlando 2023/2.)